

9. A Miss Sarajevo két klipváltozata

A tanulmány rövid összefoglalása: Az esettanulmány az MTV-érában készült *Miss Sarajevo*-videoklipek immár 23 éves történetének kérdését a pop-rock zene – kiemelten az ún. *protest* *songok* – és a videoklipek kontextusaiban vizsgálja. E klipek kapcsán a *protest* videoklipek típusát körvonalazza, meghatározásukat a *protest* *songok* könnyűzenei diskurzusa alapján alakítva ki. Ezt követően, a *protest* videoklipeknek tartható két fontosabb, televíziós promóciós célra szánt *Miss Sarajevo*-klipváltozatot és az alapjukul szolgáló azonos című dokumentumfilmet összehasonlító elemzés elsősorban arra keresi a választ, hogy az eredetileg a női ellenállás egyik formájaként megrendezett és megörökített 1993-as szarajevói szépségverseny videoklipek remedializációi mennyiben hordozzák/viszik tovább ezt a jelentést (és/vagy mennyiben fokozzák le vagy szelídítik meg a nők akcióját a nyugati tekinteteknek szánt megnéznivaló, ugyanakkor megmentendő látványossággá). Másodsorban – érintőleges jelleggel – azt vizsgálja meg, hogy ezek az eredetileg televíziós terjesztésre készült, főként a nyugati társadalmakat „megérinteni” és mobilizálni, a döntéshozókat befolyásolni célzó *protest* videoklipek milyen funkcióváltásokon estek át új médiumukba, a webkettes közegbe áthelyeződésük által.

Keretben: Milián Orsolya

„A televíziós érában készült *protest* videoklipek utóélete – különösen, ha a felhasználók által készített, a YouTube-on és más hasonló portálokon közzétett feldolgozásokkal, remixelésekkel vagy a klipek új kontextusba (pl. középiskolai történelemórába, tüntetésre hívó Facebook-esemény üzenőfalára) illesztésével is számolunk – nagyon heterogén lehet. Azonban – amint a fentiekben a Passengers *Miss Sarajevo* című kislemezéhez készült klipek kapcsán rámutattam – szembevetve, a videoklipek kortárs médiakultúrán belüli presztízsét is érintő fordulatot jelent az, hogy eredeti figyelemfelhívó, mobilizáló funkciójuk helyett napjainkban a klasszikus *protest* klipek jóval inkább a kollektív emlékezet fenntartásában, működtetésében játszanak szerepet, vagy éppenséggel a társadalmi amnézia ellenében működő, ilyenként működtethető popkulturális termékeknek, médiaeszközöknek minősülnek.”

(Milián Orsolya: „Here she comes, surreal in her crown.” Szarajevó ostroma és a *Miss Sarajevo* klipváltozatai. *Apertúra*, 2018.nyár.

<http://uj.apertura.hu/2018/nyar/here-she-comes-surreal-in-her-crown-szarajev-ostroma-es-a-miss-sarajevo-klipvaltozatai/>)

Kérdések:

Milyen funkciókat tulajdonítunk a videoklipeknek?

Hogyan határoznád meg a protest dal fogalmát?

Hogyan határoznád meg a protest videoklip fogalmát?

Mi volt eredetileg a *Miss Sarajevo* klipváltozatainak funkciója, és milyen szerepet töltenek be napjaink webkettes médiakultúrájában?

Kreatív feladat:

Milyen videoklipet forgatnál a *Miss Sarajevo* című dalhoz? Készíts hozzá egy két-három oldalas forgatókönyv-vázlatot!

Ajánlott olvasmányok:

Lev Manovich: Az újmédia nyelve: mi az újmédia? Ford. Gerencsér Péter. In *Új, média, művészet*. Szerk. Gerencsér Péter. Szeged, Universitas Szeged Kiadó, 2008. 12-46.

Milián Orsolya: Hangos testek. Ambi-diegeízis, popzene és a történeti múlt az Across the Universe-ben. *Apertúra*, 2009. tél. URL: <http://apertura.hu/2009/tel/milian>

Jelen dokumentum a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE